

PORADA SE ZÁSTUPCI KÚ, ÚSÚ, KVOP, SMOČR, SMSČR, STMOÚ A DALŠÍCH SUBJEKTŮ

TÉMA:

*Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC a prováděcích předpisů
ve světle aplikační praxe*

Praha

9. září 2025

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy, dozoru a
kontroly

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC ve světle aplikační praxe

Účel/cíl zákona o úřednících (z důvodové zprávy):

„Hlavním cílem návrhu zákona o úřednících územních samosprávných celků je zajištění kvalitního, efektivního a nestranného výkonu veřejné správy v území. Předpokladem k tomu je profesionalizace úředníků samospráv. Profesionalizací se rozumí zvýšené nároky na jejich odbornost, stanovení povinností odpovídajících charakteru jejich práce a poskytnutí záruk a kompenzací, které by vyvažovaly rozšířené nároky a povinnosti. Základním předpokladem profesionalizace je vzdělávání, a to jak vzdělávání vstupní, tak příprava na prokazování zvláštní odborné způsobilosti, vzdělávání vedoucích úředníků a průběžné vzdělávání.“

S ohledem na výkon správních činností v rámci samostatné a přenesené působnosti ze strany ÚSC (u činností vyžadujících ZOZ jde až na výjimky o výkon státní správy přenesený na ÚSC) se jedná o sdílenou **odpovědnost státu a územních samosprávných celků za kvalitní výkon správních činností u ÚSC.**

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC ve světle aplikační praxe

Aplikace zákona o úřednících v praxi a v kontextu (poslední) novely zákona:

- V oblasti vzdělávání úředníků ÚSC v kontextu naplňování vzdělávacího plánu
- V oblasti vzdělávání úředníků ÚSC v kontextu činnosti vzdělávacích institucí
- V oblasti výkonu správních činností ze strany úředníků ÚSC vyžadujících ZOZ

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC ve světle aplikační praxe

V oblasti vzdělávání úředníků ÚSC v kontextu naplňování vzdělávacího plánu:

(zdroj: Výroční zpráva o stavu vzdělávání úředníků ÚSC v ČR v roce 2024 a Výroční zpráva o stavu veřejné správy v ČR v roce 2024)

rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
počet zaměstnanců – fyzický	95 448	99 275	97 904	99 159	95 448	99 470	99 010
počet úvazků (dříve průměrný přepočtený počet)	78 029	80 679	76 731	82 892	78 029	82 998	83 455
počet proškolených úředníků	105 059	117 714	81 884	97 616	85 099	103 152	104 819

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC ve světle aplikační praxe

V oblasti vzdělávání úředníků ÚSC v kontextu naplňování vzdělávacího plánu:

Pozn. k předchozí tabulce:

V roce 2023 a 2024 se počet proškolených úředníků přiblížil k úrovni počtu proškolených úředníků v roce 2018, ale stále ještě nedosahuje hodnot z roku 2019. Rozdíl v počtech proškolených úředníků mezi rokem 2019 a rokem 2024 je o 12 895 úředníků nižší. **I s ohledem na výše uvedené tyto údaje zřetelně ukazují, že některé územní samosprávné celky nedodržují předepsaný minimální rozsah povinného vzdělávání svých úředníků.**

Z části to bylo i z důvodu, že povinný minimální rozsah vzdělávání úředníka ÚSC byl do konce roku 2024 stanoven na 18 pracovních dnů během 3 let (průměrně 6 dnů na rok), přičemž u některých méně exponovaných správních činnostech nebylo toto možné smysluplně dodržet; popř. z fin. důvodů.

Zohledněno novelou zákona o úřednících

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC ve světle aplikační praxe

V oblasti vzdělávání úředníků ÚSC v kontextu naplňování vzdělávacího plánu:

Novela zákona o úřednících s účinností od 1. 1. 2025:

- Snížení povinného minimálního rozsahu vzdělávání úředníka ÚSC na 9 pracovních dnů během 3 let (průměrně 3 dny na rok), přičemž u některých více exponovaných správních činnostech je možné do vzdělávacího plánu stanovit větší rozsah vzdělávání,
- Novými vzdělávacími institucemi ex lege byly stanoveny ÚSÚ, KVOP a kraje včetně HM Prahy*
- Nově byl nastaven průběžný systém uznávání rovnocennosti vzdělání ve spolupráci s VŠ a VOŠ (viz níže) včetně uznávání rovnocennosti úřednické zkoušky (pro rok 2026 u 3 správních činností – viz níže)

**Využití možnosti vzdělávání prostřednictvím ÚSÚ (krajů) se předpokládá typicky v případech, kdy ÚSÚ (kraj) pořádá k zásadním změnám právních předpisů ve své gesci např. odbornou konferenci (seminář, pracovní poradou, kulatý stůl apod.), určenou pro úředníky ÚSC. Tím se současně umožní započítat úředníkovi účast na tomto vzdělávacím programu do plánu vzdělávání úředníka.*

(Pozn.: nezapomenout vydávat osvědčení úředníkům a 1x za rok poslat zprávu o vzdělávání MV)

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Průběžný systém uznání rovnocennosti ZOZ

S účinností od 1. 1. 2025 (vyhláška č. 414/2024 Sb.) – 167 stud. programů pro 17 správních činností
– 6 stud. programů pro vzdělávání VÚ – obecná část

S účinností od 1. 1. 2026 bude přidáno (stav k 1. 9. 2025):

- 66 stud. programů + 36 vzděl. programů VOŠ celkově pro 19 správních činností
- 3 stud. programy pro vzdělávání VÚ – obecná část

S účinností od 1. 1. 2026 přidáno i ustanovení týkající se rovnocennosti zvláštní části úřednické zkoušky pro příslušný obor státní služby podle zákona o státní službě ke zkoušce zvláštní odborné způsobilosti pro danou správní činnost:

Zvláštní odborná způsobilost úředníka územního samosprávného celku k výkonu správní činnosti	Rovnocenná zkouška zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby
při přípravě a realizaci hospodářských opatření pro krizové stavy	Hospodářská opatření pro krizové stavy a správa státních hmotných rezerv
v lesním hospodářství	Lesní hospodářství, myslivost, rybářství a včelařství
v ochraně přírody a krajiny	Ochrana přírody a krajiny

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC ve světle aplikační praxe

V oblasti vzdělávání úředníků ÚSC v kontextu činnosti vzdělávacích institucí:

- **zrušené akreditace průběžného vzdělávání** (neexistuje garantovaný seznam vzdělávacích programů, ze kterých mohou čerpat ÚSC při tvorbě vzdělávacích plánů, na což si většinou menší obce stěžují, není možné regulovat obsah a rozsah vzdělávacích programů či odbornost lektorů...)
- **rozšíření a prohloubení kontrol vzdělávacích institucí** (s ohledem na zrušené akreditace zejména průběžného vzdělávání kladen větší důraz na kontrolu věcné stránky obsahu programu a erudici lektora)
- **spolupráce v rámci kontrol s jednotlivými ÚSÚ** [viz nové ustanovení § 36 písm. d) zákona o úřednících – podle zaměření vzdělávacího programu jsou oslovováni zástupci ÚSÚ, do jejichž působnosti program patří (jako přizvané osoby dle kontrolního řádu) – za první půlrok 2025 provedeno **31 společných kontrol**, kterých se zúčastnilo **25 přizvaných osob** z jednotlivých ÚSÚ]

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC ve světle aplikační praxe

V oblasti vzdělávání úředníků ÚSC v kontextu činnosti vzdělávacích institucí:

Formy vzdělávání (aktuální trend) – převládá distanční forma, viz tabulka:

rok	prezenční vzdělávání	distanční vzdělávání	celkem
2018			105 059
2019			117 714
2020	38 522	43 362	81 884
2021	24 977	72 639	97 616
2022	31 145	53 954	85 099
2023	38 428	64 724	103 152
2024	39 432	65 387	104 819

Pozn.: Požadavek zástupců ÚSC na preferenci prezenční formy vzdělávání (lze souhlasit s tím, že při online vzdělávání je větší procento „nepozornosti/neúčasti“ nejen z důvodu, že ne každý lektor umí program pro online formu přizpůsobit z hlediska délky, nucené interakce, cvičení apod.) – MV při zrušení akreditací nemá žádnou zákonnou možnost toto ovlivnit, naopak je věcí ÚSC, jakou formu vzdělávání budou u vzdělávacích institucí poptávat.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC ve světle aplikační praxe

V oblasti výkonu správních činností ze strany úředníků ÚSC vyžadujících ZOZ:

- V roce 2021 byla pilotně provedena koordinová kontrola výkonu správních činností úředníky obcí bez ZOZ – Kontrolní zjištění KÚ: **303 případy výkonu správních činností bez ZOZ (OÚ 230x, POÚ 15x, ORP 58x!)**
- V II. Q 2025 byl ze strany MV proveden neoficiální pilotní průzkum způsobu výkonu správních činností v obcích I. typu u menšího nejmenovaného kraje; osloveni byli starostové s těmito otázkami:

1. Jaké vykonává vaše obec správní činnosti podle § 1 vyhlášky č. 413/2024 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti, zkoušce vstupního vzdělávání a náležitostech osvědčení o vzdělávání úředníků územních samosprávných celků (dále jen „vyhláška“)?

2. Jakou zvláštní odbornou způsobilostí (ZOZ) k výkonu těchto správních činností disponuje úředník, který tyto správní činnosti vykonává?

3. Pokud správní činnosti podle výše uvedené vyhlášky na obecním úřadu vykonává přímo starostka/starosta nebo místostarostka/místostarosta, jaký je důvod pro vykonávání těchto správních činností právě těmito osobami? A zda v tomto případě starostka/starosta nebo místostarostka/místostarosta absolvoval zkoušku zvláštní odborné způsobilosti?

Žádost byla odeslána všem 176 obcím I. typu kraje; požadované údaje zaslalo ve velmi rozdílné kvalitě pouze 81 obcí. **Výstupy viz níže** ↓

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC ve světle aplikační praxe

Správní činnost	Zkratka	Vykonává obcí	Vykonává starostů	Vykonává úředníků	Z toho úředníků se ZOZ	Z toho starostů se ZOZ	VPS
Silniční hospodářství	SH	46	42	7	0	1	0
Finanční hospodaření ÚSC	FIN	49	19	31	10	0	0
Správa místních poplatků	POPL	70	26	47	13	0	0
Veřejné opatrovnictví	VO	19	16	4	0	0	0
Sociální služby	SS	6	5	1	0	0	0
Veřejný pořádek	VP	9	7	5	0	0	22 (přestupky)
Ochrana přírody a krajiny	OCHP	44	32	13	0	0	0
Ochrana ovzduší	OVZD	6	5	1	0	0	0
Odpadové hospodářství	OH	17	13	5	0	0	0
Správní řád	SŘ						
Evidence obyvatel	OPCD	60	25	39	1	0	9 (rušení TP)
Zajištění ochrany obyvatelstva a krizové řízení	OOKR	22	9	4	0	0	0
Celkem		348	199	157	24	1	31

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC ve světle aplikační praxe

Průřezová ZOZ

- kompilace činností vykonávaných obcemi I. typu
- průřezová ZOZ představuje „univerzální“ ZOZ pouze pro úředníky obcí I. typu
- obsah průřezové ZOZ – vychází z působnosti obcí I. typu, tedy ze správních činností, pro jejichž výkon je předpokladem ZOZ:

Silniční hospodářství (16 hod.), Finanční hospodaření (16 hod.), Daně (12 hod.), Veřejné opatrovnictví a sociální služby (12 hod.), Veřejný pořádek-přestupky (5 hod.), Evidence obyvatel (2 hod.), Ochrana přírody a krajiny (2 hod.), Ochrana ovzduší (2 hod.), Odpadové hospodářství (4 hod.) a správní řád (8 hod.) – **celkem 79 vyučovacích hodin.**

Aktuálně má akreditovanu přípravu k průřezové ZOZ pouze IVS Praha a 1 další vzdělávací instituce (Jitka Pohnerová - FO)

Zkouška v roce 2025 proběhla zatím pouze v 1 termínu (8 účastníků – 2 neúspěšní)

Děkuji za pozornost

KONTAKTNÍ ÚDAJE

webové stránky MV ODK: <http://www.mv.gov.cz/odk2>

poštovní adresa: Ministerstvo vnitra ČR
Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
Nám. Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

ID datové schránky MV: 6bnaawp

Tel: 974 816 411 (429) – sekretariát odboru

E-mail: odbordk@mv.gov.cz – sekretariát odboru

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy, dozoru a
kontroly